

21. May. 1842

FAKTA

Dato:

21. May. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 27

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 71-72; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 76-77

TRANSSKRIFTION

21 May.

Ja, kun eet Sted er Kraft at finde: i Religionen; men der er ikke i mig et saadant religiøst Liv, det er saare sjældent, at jeg har følt Trangen til at styrkes ved Bøn og Kirkegang. Jeg gaaer i Kirke mere af Lyst end af Trang og dog trænge vi Alle saa høilig til en saadan Styrkelse, det Menneske lever ikke, som ved egen Kraft kan føre et christeligt Liv, han kan være brav og pligtopfyldende, men Christen kan han ikke være uden dybt at føle Trang til at skrifte for Gud og Trang til at bede ham om Styrke i Fristelsens Time. Naar jeg gaaer i Kirke hører jeg helst Grundtvig, maaskee ogsaa Andre tale som han til Hjertet, jeg har jo selv hørt Mynster¹ og Mynter² og Tryde³ og flere, men jeg kan godt lide at have een Sjælesørger, og det falder mig sjældent ind at høre en Modepræst, jeg lider ikke naar jeg gaaer i Kirke, da at gaae paa Rov, nei, derhen, hvor jeg veed, hvad jeg kan vente. Dog er det langt fra at jeg forstaaer Grundtvig i alle hans Stridigheder, tit synes det mig endog, at han strider for mindre væsentlige Ting, eller dog Ting, hvorom jeg aldrig fristes til at spørge. Meget er der, som jeg ikke kan tro, men forkaste Noget af hvad der staaer i Biblen kan jeg heller ikke, jeg lader det derfor staae ved sit Værd, meget lærer man med Tiden at forstaae og at skatte, man kan ogsaa voxer i Troen. – Hvad der især fra først af bandt mig til Grundtvig var hans fædrelandske Digte, hans Mythologie og Behandling af Sagn og Sagaer; Overeensstemmelsen mellem hans Værker og min hele Retning var altfor stor til at jeg kunde blive fremmed for, hvad han saa mesterligt har skildret; han forekommer mig altid selv som en af de gamle Skjalde, der ligegodt brugte Sværd og Harpe. Han er vist en af vort Lands største Mænd, men ogsaa kun lidet paaskjønnet. Mærkelig var den Virkning hans historiske Forelæsninger⁴ gjorde paa Studenterne for et Par Aar siden; men af dem, der dengang skrev begejstrede Sange til hans Ære har siden Nogle⁵ spottet ham, det har jeg hørt. Som nordisk Digter skatter jeg ham langt høiere end Oehlschläger, der tit udpynter sine Helte med en laant Pragt. Grundtvig har sat sig ind i Livet og gjengivet det med den Simpelhed og Storhed vi finde det er tegnet med i Sagaerne, og som vi endnu finde Glimt af i Bondelivet, naar vi med aabne Øine betragte det. – |Her maa jeg ogsaa mindes Høiens deilige Forelæsninger i denne Vinter over nordisk Kunst. Hans Fortællinger af de islandske Sagaer. |

---

¹ Jacob Peter Mynster (1775-1854), Sjællands biskop fra 1834.

² Balthasar Münter (1794-1867), kapellan ved Holmens kirke 1835-1849

³ Eggert Christopher Tryde (1761-1860), Sjællands stiftsprovst fra 1838.

⁴ Grundtvig holdt i 1838 en række forelæsninger på Borchs Kollegium under titlen "Mands Minde".

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

⁵ Lundbyes hentydning til dem, der siden 1838 havde vendt sig mod Grundtvig, sigter i følge Karl Madsen mod hans fætter, digteren H.V. Kaalund (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, s. 62).

Jar, him selv led er knægt at finde i Religionen; men der er ikke min 21. Maj 27
et saadant religiøst Liv, det er ganske sjældent, at jeg har følt Trængsel til et
stykke med Bøn og Kirkegang. Jeg gaar i Kirke mere af Lust end af Træng
og jeg trænger til alle saa høilig til en saadan Hjælpelse, det Menneske Leve. I
Kø, som ved egen Kraft kan føre et christeligt Liv, kan han være bær
og pligt oplysende, men Christen kan han ikke være uden dødt at føle
Trængsel til at skaffe sig Gud og Trængsel til at bede ham om Hjælpelse, i
skilsens Time. Når jeg gaar i Kirke hører jeg helst Grundtvig, maa: her og
Andes Tale som han til Altid, jeg har jo selv hørt Mygster og Mygster
og Trøjde og flere, men jeg har godt lidt, at have en spalsanger, og det
faldt mig sjældent ind at høre en Mad. præst, jeg lide ikke naar jeg gaar
i Kirke, da at gaa paa Næse, men jeg ved, hvad jeg kan se.
Der er det langt fra at jeg forstaa Grundtvig i alle hans Stedigheder, det
siges det mig endog, at han strider for minnes værdulige Ting, eller
Jog Ting, hvorefter jeg aldrig fristes til at spørge. Mægt er der, som jeg
ikke kan tro, men forresten noget af hvad der staaer i Biblen kan jeg heller
ikke, jeg lide det derfor staae vid sit Værd, meget løver man med det
at forstaae og at skatte, man kan ogsaa være i Trængsel. — Alene der
især for først af hendt mig til Grundtvig, som hans fædrelænder Digte,
hans Mythologie og Behandling af Fag og Sager, Overeensstemmel
sen mellem hans Verker og sin hele Notning, naar altfor stor til at
jeg kunde blive fræmmet for hvad han saa mestordrigt har skildret, han
forstaaer mig altid selv som en af de gamle Skjalde, der ligegodt
bragte Svand og Klapper. Han er vist en af vort Lands største Mænd,
men ogsaa kun lidt paa Skjønnet. Megetlig var den Vindning hans
historiske Færelseringer gjorde paa Hørdentene for et Par Aar siden;
men af dem, der dengang skæde bergristede Jæger til hans Ord har si
den Naale spættet ham, det har jeg hørt. Som mandisk Digter skatter jeg
hans Længsel, her end Døden sødler, der det vid pinger sine Hælle
med en læst Længsel. Grundtvig har sat sig ind i Livet og gjenget
det med sin Simpelt og Stærked der findes det er taget med i Sags
sone, og som vi end nu finder Glæde af i Bondelivet, naar vi med
andre Dine betragte det. —

Her maa jeg
ogsaa minde
Hans døde
Færelseringer
i sine Verker
som mandisk
Kunst. Hans
Fortællinger af
de islandske Legen.